

Poštovani gospodine Skaka,

U petak 8. septembra objavljena je vijest da ste Vi i tri člana Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika dogovorili da bude pokrenut postupak za upis gradske cjeline Sarajeva na Listu svjetske baštine.

To javno saopćenje predstavljalo bi ohrabrujuću vijest da su Gradska uprava Sarajeva i Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika spremni ispunjavati svoje obaveze u zaštiti historijske gradske jezgre Sarajeva kada iza nje ne bi stajali brojni problemi, koji dovode u pitanje i korektnost vijesti i odgovornost onih koji su takvo saopćenje izdali.

Da je najava započinjanja nominacije gradske cjeline Sarajevo na Listu svjetske baštine najobičnija obmana javnosti i da joj ne prethodi nikakva priprema niti ozbiljna procjena mogućnosti i potreba pokretanja takvog postupka, kao ni znanje o njegovom vođenju, moguće je pokazati mnoštvom primjera.

U ovom pismu ću navesti samo neke od njih:

1. Prije svega, nije moguće pokrenuti proces nominacije Sarajeva na Listu svjetske baštine bez pribavljenog stava i pune uključenosti u prethodne postupke i u sami proces nominacije predstavnika Općine Stari Grad. Zaobilaženja općine u čijem se obuhvatu nalazi najveći dio prostora koji bi formalno mogao biti nominiran na Listu svjetske baštine – 68 nacionalnih spomenika, a koja je istovremeno i vlasnik velikog broja tih spomenika - jasan je dokaz neozbiljnosti Vaše najave.
2. Prije bilo kakve objave o eventualnom pokretanju postupka upisa na Listu svjetske baštine gradske cjeline Sarajeva, neophodno je, kroz konsultacije sa lokalnom samoupravom, organizacijama i stručnjacima, preispitati sadržaj dokumenta koji je prije 20 godina služio da Bosna i Hercegovina upiše gradsku cjelinu Sarajeva – od Kozije ćuprije do Marin Dvora - na Tentativnu listu svjetske baštine pod nazivom “Sarajevo - jedinstveni simbol univerzalne multikulturalnosti - trajno otvoreni grad”.

Imajući u vidu da u proteklih 20 godina nije sačinjena nominaciona dokumentacija, a brojne promjene su se desile kako u historijskoj jezgri Sarajeva, tako i u međunarodnoj doktrini i u pravilima za pripremu i ocjenu dokumentacije za upis na Listu svjetske baštine, neophodno je, prethodno istražiti predmet, prostorni i vremenski obuhvat onoga u Sarajevu što može biti nominirano, kriterije za utvrđivanje jedinstvene i univerzalne vrijednosti i potencijal lokalnih vlasti da osiguraju odgovarajuće mjere upravljanja naslijeđem. Jasno je da ni Komisija ni Vaš ured, gospodine Skaka, nisu ništa od toga učinili i jasno da ni Vi ni Komisija ne možete ni znati je li moguće

takav postupak pokrenuti. Ili planirate da neka *ad hoc* stručna grupa, koja će biti plaćena iz budžeta Grada i institucija BiH, radi posao za koji bi Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, ali i tijela unutar Gradske uprave, morali biti kompetentni i raditi ga u sklopu nadležnosti za koje dobijaju platu?

3. Dodatno, postupak nije moguće pokrenuti za gradsku cjelinu Sarajeva i iz najprostijeg formalnog razloga - ne razmatra se nominacija nekog dobra na Listu svjetske baštine ako ono prethodno nije statutarno zaštićeno na razini države. Šta je gradska cjelina Sarajevo? Zna li njene granice? Trebali biste znati i to javno kazati da je Gradska cjelina Sarajevo upisana na Privremenu listu nacionalnih spomenika; za nju nikad nije donesena odluka Komisije, a ne postoji ni jedan pravno valjan dokument kojim se utvrđuju granice te cjeline.

Cjeline koje su statutarno zaštićene i koje definiraju historijski urbani krajolik Sarajeva nalaze se na prostoru općine Stari Grad, i one mogu biti predmet razmatranja za nominaciju na Listu svjetske baštine, a Vi od Općine Stari Grad niste tražili ni stav.

4. Nadalje, nije dopustivo obmanjivati javnost da planirate nominirati gradsku cjelinu Sarajeva na Listu svjetske baštine, s obzirom da je takva najava besmislena kad:
 - a. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika istovremeno skida ili umanjuje režim zaštite sa prostora od najvećeg značaja u historijskoj jezgri Sarajeva (Tašli-han i Gazi Husrev-begov bezistan), ili kad ta ista institucija daje svoju saglasnost za izgradnju visokog staklenog objekta na zaštićenom prostoru jedne od najznačajnijih evropskih električnih centrala i jednom od najznačajnijih spomenika industrijske arhitekture u Bosni i Hercegovini-električne centrale na Hisetima, na primjer.
 - b. Grad Sarajevo ima usvojen akt o izgradnji novih objekata i prenamjeni prostora Bijele tabije, a Vi osobno, gospodine Gradonačelniče, najavljujete zahvate koji su u cijelosti suprotni odredbama odluke Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika i praksi za koju se zalaže Centar za svjetsku baštinu.

Imajući u vidu navedeno, postavljam pitanje da li bismo iz pompezne najave o pokretanju upisa gradske cjeline Sarajeva na Listu svjetske baštine mogli razumjeti da smatrate da Sarajevo može biti upisano na Listu svjetske baštine bez Bijele tabije, bez Tašlihana i Gazi Husrev-begovog bezistana, a možda i bez Čaršije i mahala?!

Ili ste odlučili da vama i Komisiji taj postupak može poslužiti kao trik da provedete zacrtane planove uništenja sarajevskog naslijeđa, koji su obznanjeni u javnosti dostupnim stavovima Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika o izgradnji novih objekata na arheološkom

lokalitetu Tašlihan, na primjer, ili odlukama Gradske uprave o izgradnji novih objekata na arheološkom lokalitetu Bijele tabije?!

Uz ta obmanjivanja javnosti potrebno je reći da Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika već dugo radi u krnjem sastavu, suprotno odredbama Dejtonskog sporazuma, pa su njene odluke i istupi u javnosti sporni i na toj osnovi.

U kontekstu sadržaja ovog pisma poručujem da zaštita kulturnog naslijeđa, njegovo uključivanje u održivi razvoj i njegovo sistematično predstavljanje jesu najznačajnija strateška opredjeljenja Općine Stari Grad. Kulturno naslijeđe je najvažniji razvojni resurs naše Općine i nećemo dopustiti neodgovoran odnos prema njemu niti njegovu zloupotrebu u površnim medijskim istupima.

Očekujemo od Vas, gospodine Gradonačelnice, i od Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika da u svim budućim aktivnostima koje su izravno ili neizravno vezane za naslijeđe na području općine Stari Grad imate u vidu da Općina Stari Grad jeste nezaobilazni činitelj njihovog oblikovanja.